

Time- 2½ Hours

Total Marks: 75

- N.B.:** 1.All questions are **compulsory**
2. All questions **carry equal** marks.

- Q1 (a) Discuss the process of integration of Indian princely states. **15**
OR
(b) Assess the features of Indian Constitution with special reference to fundamental rights.
- Q2 (a) Analyse the Five Year Plans during the Nehru era. **15**
OR
(b) Examine the agrarian and industrial development during the post Nehru era.
- Q3 (a) Describe the Women's Movement in Contemporary India. **15**
OR
(b) Discuss the Labour Movement in Contemporary India.
- Q4 (a) Review the role of Indian Government in the Non Alignment Movement. **15**
OR
(b) Write an essay on the India's relation with USSR.
- Q5 Write short Notes (**Any three**) **15**
a) Communalism
b) Nationalisation of Banks
c) Dalit movement
d) India and its Neighbours
-

(मराठी रुपांतर)

वेळ - २½ तास

एकूण गुण-७५

सूचना - १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. (अ) भारतीय संस्थानिक राज्यांच्या एकीकरणाच्या प्रक्रियेवर चर्चा करा. १५
किंवा
(ब) मुलभूत अधिकारांच्या विशेष संदर्भात भारतीय संविधानाच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांचे मुल्यांकन करा.
२. (अ) नेहरू युगातील पंचवार्षिक योजनांचे विश्लेषण करा. १५
किंवा
(ब) नेहरूतोर काळातील कृषी आणि उद्योगांच्या विकासाचे परीक्षण करा.
३. (अ) समकालीन भारतातील महिलांच्या चळवळीचे वर्णन करा. १५
किंवा
(ब) समकालीन भारतातील कामगारांच्या चळवळीवर चर्चा करा.
४. (अ) अलीप्ततावादी चळवळीमध्ये भारत सरकारच्या भूमिकेचा आढावा घ्या. १५
किंवा
(ब) भारत आणि युएसएसआर (रशिया) यांच्यातील संबंधावर निबंध लिहा.
५. टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) १५
अ. जमातवाद
ब. बंकाचे राष्ट्रीयीकरण
क. दलित चळवळ
ड. भारत आणि शेजारील राष्ट्रे